

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ 2026
ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Γ' ΕΠΑ.Λ.****A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ**

A1α) Ο Ντέιβιντ Χολάντερ -μεταξύ άλλων- εστιάζει στη συνέντευξή του σε αρχές του μπάσκετ που δύνανται να αποβούν ιδιαίτερα επίκαιρες για τους ανθρώπους στο διαρκώς μεταβαλλόμενο σύγχρονο κόσμο. Αρχικά, αναφέρεται **στην απουσία σταθερών σχέσεων**. Σε έναν κόσμο ευάλωτο και διαρκώς εξελισσόμενο, το μπάσκετ διδάσκει πως απαιτείται διαρκής αναπροσαρμογή του ανθρώπου σε νέες συνθήκες, πάντα με συνεργασία και αλληλεγγύη. Ταυτόχρονα, επικεντρώνεται και **στην υπέρβαση**. Όπως το μπάσκετ πρεσβεύει τη σωματική και ψυχική ανάταση, έτσι και στη ζωή είναι απαραίτητο να τίθενται υψηλοί στόχοι, προκειμένου οι άνθρωποι να δοκιμάσουν αλλά και να υπερβούν τα όριά τους.

β) Στην τελευταία παράγραφο του μη λογοτεχνικού κειμένου («Είναι μία ανάμνηση... να πορεύεσαι μέσα στον κόσμο») ο Χολάντερ επικαλείται το συναίσθημα του αναγνώστη, προκειμένου να τον ευαισθητοποιήσει σχετικά με το ότι το μπάσκετ δεν αποτελεί απλώς ένα άθλημα αλλά λειτουργεί ως τρόπος κατανόησης της κοινωνίας. Για να το επιτεύξει αυτό αξιοποιεί τα ακόλουθα μέσα πειθούς:

Αφήγηση: «όταν ήμουν έξι ετών, ο πατέρας μου ασφαλόστρωσε την αυλή μας και έστησε μία κανονική μπασκέτα».

Μεταφορική χρήση γλώσσας: «βαθιά ανθρώπινος και εμπνευσμένος τρόπος»

Ασύνδετο σχήμα: «Είναι ένας ισχυρός, βιώσιμος προσανατολισμός, ένας βαθιά ανθρώπινος... κόσμος».

Ευθύς λόγος: «Κοίτα ψηλά»

Α' ρηματικό πρόσωπο: ήμουν, έμαθα

A2. α) Ο τίτλος «Θα μπορούσε το μπάσκετ να σώσει τον κόσμο;» του μη λογοτεχνικού κειμένου είναι **σύντομος, ρηματικός** κι έχει τη **μορφή ερώτησης** και παράλληλα αποτελεί και τον τίτλο του βιβλίου του συνεντευξιζόμενου Ντέιβιντ Χολάντερ. Η επιλογή αυτή είναι **επικοινωνιακά αποτελεσματική**, καθώς είναι **ελκυστικός** με τη χρήση του ερωτήματος, δίνοντας την αίσθηση επικοινωνίας με τους αναγνώστες. Είναι, ακόμη, **δηλωτικός** του περιεχομένου, καθώς αποτελεί και τον τίτλο του βιβλίου του Χολάντερ κι έτσι **εισάγει τους αναγνώστες άμεσα στο θέμα του κειμένου**. Τέλος, με την γλωσσική επιλογή της ερώτησης, δίνεται η **ευκαιρία απάντησής** της στη συνέχεια, προσδίδοντας στο κείμενο **ζωντάνια, αμεσότητα, ελκυστικότητα, διαλογικό τόνο διεγείροντας το ενδιαφέρον του αναγνώστη**.

β) Η δοθείσα παράγραφος αναπτύσσεται με τη μέθοδο της **μεταφορικής αναλογίας**. Συγκεκριμένα, παραλληλίζεται η υπέρβαση ως χαρακτηριστικό στοιχείο του μπάσκετ, με τον «υπερυψωμένο στόχο». Αναφέρεται πως στο μπάσκετ πέρα απ' τη συνεργασία απαιτείται κι η ηθική ανύψωση. Όχι η κυριολεκτική μόνο ανύψωση που αψηφά τη βαρύτητα, καθώς αυτό είναι ανέφικτο, αλλά κυριότερα η ηθική ανύψωση κι η τόλμη που αφορά τον αγώνα για την επίτευξη υψηλών στόχων, που για κάποιους μπορεί να θεωρούνται αδύνατοι, όπως ακριβώς κι η αψήφηση της βαρύτητας.

Με τη χρήση της αναλογίας ο ομιλητής εγείρει το συναίσθημα του ακροατηρίου του, εκλαϊκεύοντας την έννοια της υπέρβασης, που ίσως δύσκολα θα μπορούσε να εξηγήσει

αλλιώς, χρησιμοποιώντας την οικεία συνθήκη επίτευξης στόχων που αφορά όλους τους ανθρώπους. Έτσι, ο λόγος αποκτά **ελκυστικότητα και παραστατικότητα**.

- γ) δυσπιστία: ευπιστία**
αποσύνθεσης: **σύνθεσης/ ενότητας**
μεταβαλλόμενο: **σταθερό**

A3.Είδος κειμένου: άρθρο σε σχολική εφημερίδα
Τίτλος(ενδεικτικός):**Σε ένα κόσμο που αλλάζει...**
Πομπός:μαθητής(εγώ)
Αποδέκτης: αναγνωστικό κοινό της σχολικής εφημερίδας
Ύφος :άμεσο, οικείο ,πληροφοριακό(α, β, γ ρηματικό πρόσωπο)

Πρόλογος

Η πρόσφατη επιτυχία ελληνικής μας ομάδας στο μπάσκετ κατέδειξε για άλλη μια φορά κάποιες από τις βασικές αξίες που πρεσβεύει ο αθλητισμός ,τη συνεργασία ,τη δύναμη της θέλησης και την αγωνιστικότητα, προκειμένου να πετύχουμε τα όνειρά μας . Πράγματι, ο σύγχρονος νέος σε μια διαρκώς μεταβαλλόμενη εποχή, με το μέλλον να ορθώνεται αβέβαιο και απαιτητικό ,οφείλει να βρει τα ερεθίσματα εκείνα που θα τον βοηθήσουν να εξοπλιστεί με τις κατάλληλες γνώσεις, δεξιότητες και αξίες ,ώστε να προσαρμοστεί στις σύγχρονες συνθήκες και να καταφέρει να πραγματοποιήσει τα όνειρά και τις επιθυμίες του.

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

Γνωστικά εφόδια

- Όξυνση κριτικής σκέψης, σφαιρική μόρφωση, πνευματική εγρήγορση: αποφυγή παραπληροφόρησης και σύγχυσης εξαιτίας της υπερβολικής πληροφορίας.
- Ευελιξία και προσαρμοστικότητα - απουσία σταθερών βάσεων(στοιχείο από το κείμενο).
- Δια βίου μάθηση – διαρκής επιμόρφωση
- Εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες
- Γλωσσομάθεια

Ηθικά εφόδια

- Συνεργατικό πνεύμα, αίσθημα συλλογικότητας-η αντιμετώπιση των νέων συνθηκών και των νέων δεδομένων γίνεται πάντα μαζί με τους άλλους(στοιχείο κειμένου).
- Υπέρβαση προσωπικών ορίων, τόλμη, για την επίτευξη υψηλών στόχων(στοιχείο κειμένου).
- Πνεύμα ανεκτικότητας, σεβασμός στο διαφορετικό, αλληλεγγύη-η πρόοδος έρχεται μέσα από την πολυμορφία.
- Διαλλακτικότητα ώστε να αποφεύγει το φανατισμό σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής του.
- Δημιουργικότητα (αφορμή απ' το λογοτεχνικό κείμενο)

Επίλογος

Συμπερασματικά, σε έναν κόσμο που μεταβάλλεται συνεχώς και με ταχύτατους ρυθμούς ,οι νέοι χρειάζονται πολύπλευρα εφόδια για να ανταποκριθούν. Με πυξίδα τη γνώση, το ήθος και την προσαρμοστικότητα θα καταφέρουν να δημιουργήσουν έναν καλύτερο κόσμο. Η οικογένεια ,το σχολείο και η κοινωνία χρειάζεται να συμβάλλουν ουσιαστικά στην καλλιέργεια αυτών των εφοδίων,

ώστε να «κοιτάν ψηλά και να κάνουν αυτό που τους λένε ότι δε γίνεται. Να υλοποιούν αυτό που θεωρούν αδιανόητο». Το μπάσκετ, λοιπόν, ΜΠΟΡΕΙ να σώσει τον κόσμο.

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

B1. Το ποιητικό υποκείμενο «ζωγραφίζει» τις μέρες του μετατρέποντας την καθημερινότητα σε καλλιτεχνική δημιουργία μέσα από τη συγγραφή ποιημάτων. Ως δημιουργός, χρησιμοποιεί ως «χρώματα» τα αυθεντικά συναισθήματα που πηγάζουν από τη γλώσσα της ψυχής του («αλφαβητάρι της καρδιάς»). Παράλληλα, αντλεί τα απαραίτητα σύνεργα για το έργο του («υλικά») από τη λογική και τον αναστοχασμό αξιοποιώντας τα στον κόσμο των ιδεών, συνδυάζοντας έτσι συναίσθημα και λογική. **(60 λέξεις)**

B2.α) Στο ποίημα παρατηρείται η εκτενής χρήση του α' ρηματικού προσώπου τόσο σε οριστική όσο και σε υποτακτική έγκλιση. Συγκεκριμένα, το ποιητικό υποκείμενο στον στίχο «**Έχω ένα όνειρο**» με τη χρήση της οριστικής έγκλισης διατυπώνει με βεβαιότητα το όνειρο του / το όραμά του για έναν καλύτερο κόσμο, αγάπης, ομόνοιας κι αισιοδοξίας. Επίσης, στον στίχο «**Να ζωγραφίσω**» μέσω της υποτακτικής έγκλισης, εκφράζεται η επιθυμία (προσδοκώμενος στόχος) του ποιητικού υποκειμένου μέσω της τέχνης να δημιουργήσει έναν κόσμο γεμάτο χρώματα, στον οποίο θα κυριαρχούν τα αγνά συναισθήματα, το γέλιο και η ευτυχία.

Χωρία όπου παρατηρείται, επίσης, χρήση της οριστικής έγκλισης: «ζωγραφίζω», «παίρνω τα χρώματα», «ταξιδεύω», «ορειβατώ», «χάνομαι».

β)

- **Μεταφορά:** «της καρδιάς τ' αλφαβητάρι»/ «Ορειβατώ στα ύψη τους»/ «πινακοθήκη της καρδιάς μου»
- **Επανάληψη:** «τις μέρες με ποιήματα – του κόσμου με ποιήματα» / «ζωγραφίζω – να ζωγραφίσω»/ «απ' της καρδιάς τ' αλφαβητάρι» - «στην πινακοθήκη της καρδιάς μου»
- **Προσωποποίηση:** «ένα όνειρο που με παιδεύει»

B3. Το ποιητικό υποκείμενο στους τελευταίους στίχους του ποιήματος ονειρεύεται έναν καλύτερο κόσμο. Εξομολογείται το όραμά του για έναν κόσμο γεμάτο χρώματα, όπου η ελεύθερη καλλιτεχνική έκφραση συναισθημάτων θα λειτουργεί ως «αντίδοτο» στα σύγχρονα προβλήματα («Κι έχω ένα όνειρο που με παιδεύει. Να ζωγραφίσω τις μέρες όλου του κόσμου με ποιήματα»). Απηχεί στην ελπίδα ενός πλανήτη χωρίς πολέμους, χωρίς συγκρούσεις, χωρίς οικονομικές ανισότητες και αδικία αλλά με ευημερία και αρμονία («Γεμάτες ήλιο»). Σε έναν τέτοιο κόσμο τα παιδιά θα είναι ασφαλή, δεν θα υποσιτίζονται, δεν θα γίνονται θύματα εκμετάλλευσης αλλά θα είναι ευτυχισμένα και χαρούμενα («γελαστά παιδιά»).

Κατά τη γνώμη μου, ίσως οι νέοι σήμερα δυσκολεύονται να πιστέψουν ότι έχουν τη δύναμη να αλλάξουν ουσιαστικά τον κόσμο. Ενδεχομένως γίνονται απαισιόδοξοι και κυνικοί, όταν συνειδητοποιούν την κυριαρχία του «δικαίου του ισχυρότερου» και τον υλισμό της σημερινής κοινωνίας. Ωστόσο, η ελπίδα για έναν καλύτερο κόσμο ανέκαθεν «άνθιζε στην καρδιά» κάθε νέου. Διαβάζοντας το όραμα του ποιητικού υποκειμένου, οι σημερινοί νέοι μπορούν να ταυτιστούν με την ανάγκη για έναν κόσμο πιο φωτεινό και δίκαιο. Η δημιουργικότητα γίνεται

το δικό τους εργαλείο για να διεκδικήσουν την αρμονική συνύπαρξη της ανθρωπότητας και τον σεβασμό των ανθρώπινων δικαιωμάτων όλων ανεξαιρέτως των ανθρώπων.

